

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ «Новоушицький фаховий
коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО:

На засіданні педагогічної ради
Протокол №4
від «10» лютого 2022р

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Директор
Відокремленого структурного підрозділу
«Новоушицький фаховий коледж Закладу
вищої освіти «Подільський державний
університет»

Мирослава ІВАСИК
«10» лютого 2022 року

АНТИБУЛІНГОВА ПРОГРАМА

КОДЕКС БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Нова Ушиця
2022

ВСТУП

Основним завданням сучасного навчального закладу, що підтверджується й поширюється Міністерством освіти і науки України та Міжнародною організацією ЮНІСЕФ є створення нового освітнього простору, головними засадами якого є забезпечення безпечного навчального середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей.. Сучасні вимоги освітнього процесу вимагають реформування існуючого алгоритму розвивальної, корекційної та профілактичної роботи, адже дуже часто в освітніх закладах постає проблема булінгу та порушення норм поведінки, що не дозволяє в повному обсязі досягти поставлених демократичних орієнтирів. Важливою умовою ефективності роботи працівників соціально-психологічної служби є розставлення пріоритетів та цілей:

- взаємоповага;
- дружня атмосфера;
- пріоритет прав людини;
- толерантність;
- постійний розвиток;
- активна життєва позиція;
- здоровий спосіб життя;
- людяність;
- порядність;
- повага до приватного життя;
- мир,
- єдина країна.

З огляду на те, що створення концепції нового освітнього простору є надзвичайно складним завданням, пропонуємо створити «Кодекс безпечного освітнього середовища» (КБОС), згідно положень та принципів, які регулюють стосунки між усіма учасниками освітнього процесу.

Головною метою кодексу безпечного освітнього середовища у коледжі є навчання студентів і дорослих безпечній взаємодії в освітньому процесі, а також їх захист від насильства та зловживань з боку однолітків і дорослих (батьків, опікунів або працівників коледжу).

Розділ I

ЗАВДАННЯ

Кодексу безпечного освітнього середовища

Аналізуючи питання безпечного освітнього середовища визначені основні завдання КОДЕКСУ в коледжі:

1. Визначити поняття «булінгу» та його види; виявити чинники, які перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу;
2. Відпрацювати систему узгоджених поглядів і уявлень студентів, педагогів, працівників, батьків на освітнє середовище коледжу;
3. Обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу
4. Скласти доступний алгоритм реагування та протидії булінгу;
5. Сформулювати конкретні рекомендації студентам, педагогічним працівникам, адміністрації коледжу, батькам, щодо організації безпечного середовища в навчальному закладі.

Розділ II

БУЛІНГ

Булінг (знуцання, цькування, залякування) – це зарозуміла, образлива поведінка, пов'язана з дисбалансом влади, авторитету або сили. Булінг проявляється в багатьох формах: є вербальна, фізична, соціальна форми булінгу, а також кіберзалякування.

Стаття 1. Вербальний булінг

Словесне знущання або залякування за допомогою образливих слів, яке включає в себе постійні образи, погрози й неповажні коментарі про когонебудь (про зовнішній вигляд, релігію, етнічну приналежність, інвалідність, особливості стилю одягу і т. п.).

Стаття 2. Фізичний булінг

Фізичне залякування або булінг за допомогою агресивного фізичного залякування полягає в багаторазово повторюваних ударах, стусанах, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Стаття 3. Соціальний булінг

Соціальне залякування або булінг із застосуванням тактики ізоляції припускає, що когось навмисно не допускають до участі в роботі групи, заняттям спортом чи громадською діяльністю.

Стаття 4. Кіберзалякування

Кіберзалякування (кібернасильство) або булінг у кіберпросторі полягає у звинуваченні когось з використанням образливих слів, брехні та неправдивих чуток за допомогою електронної пошти, текстових повідомлень і повідомлень у соціальних мережах. Сексистські, расистські та подібні їм повідомлення створюють ворожу атмосферу, навіть якщо не спрямовані безпосередньо на людину.

Розділ III

РЕАГУВАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ

ПОРЯДОК

подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в коледжі

Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».
2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькуванню).
3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники коледжу та інші особи.
4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.
5. У цьому порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

1. систематичність (повторюваність) діяння;
2. наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
3. дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Здобувачі освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками, якого вони стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб, зобов'язані повідомляти психолого-соціальну службу коледжу.

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу(цькування)

здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

3. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа.
5. Заяви реєструються в «Журналі реєстрації заяв про випадки булінгу»
6. Датою подання заяв є дата їх прийняття.
7. Розгляд заяв здійснює соціально - психологічна служба коледжу з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа

1. Відповідальною особою призначається працівник психолого - педагогічної служби
2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація заяв, повідомлення директора коледжу про випадки вчинення булінгу в коледжі.
3. Відповідальна особа призначається наказом директора коледжу.
4. Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду заяви директор коледжу видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.
2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.
3. Для прийняття рішення за результатами розслідування директор коледжу створює комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) та скликає засідання.
4. Комісія створюється наказом директора коледжу
5. До складу комісії можуть входити педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, директор коледжу та інші заінтересовані особи.
6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.
7. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор коледжу зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.
8. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою.
9. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.
10. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

Терміни подання та розгляду заяв

1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти психолого-соціальну службу коледжу про випадки булінгу (цькування), а також подати заяву.

2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання заяви.

3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

4. За результатами розслідування протягом 1 робочого дня створюється комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше чим через 3 робочих дні після створення комісії.

5. Директор коледжу зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

Реагування на доведені випадки булінгу

1. На основі рішення комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), яка кваліфікувала випадок як булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, директор коледжу:

- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) (далі – Заходи).

2. Заходи здійснюються соціально- психологічною службою коледжу у взаємодії з кураторами навчальних груп коледжу , вихователем гуртожитку та студентською радою і затверджуються директором закладу.

3. З метою виконання заходів можна запроваджувати консультаційні години у практичного психолога, соціального педагога , створювати скриньки довіри, оприлюднювати телефони довіри.

Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

«Стаття 173 п.4» . Булінг (цькування) учасника освітнього процесу.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була

заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення уповноважених осіб підрозділів органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

Розділ IV

АЛГОРИТМ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ БУЛІНГУ

1. Ознайомлення учасників освітнього процесу з нормативно-правовою базою та регулюючими документами ,щодо превенції проблеми насилля в освітньому середовищі.

2. Проведення зустрічей, круглих столів, семінарів, тренінгів із залученням представників правоохоронних органів, служб соціального захисту, медичних установ та інших зацікавлених організацій.

3. Запровадження програми правових знань у формі гурткової, факультативної роботи.

4. Організація роботи гуртків, факультативів із психології.

5. Створення інформаційних куточків для студентів із переліком організацій, до яких можна звернутися у ситуації насилля та правопорушень.

6. Ознайомлення педагогічного та студентського колективів з інформацією про прояви насильства та його наслідки.

7. Батьківські збори –це форма організації спільної діяльності батьків, кураторів,вихователя гуртожитку, практичного психолога та

соціального педагога, яка передбачає їх спілкування з метою обговорення актуальних питань навчання і виховання, ухвалення рішень.

8. Консультації - форма роботи з батьками, яка передбачає надання фахівцями психолого-соціальної служби допомоги батькам із різних проблем родинного виховання.

9. Педагогічний консиліум - форма спілкування студентів, викладачів, вихователя гуртожитку, фахівців психологічної служби навчального закладу та батьків, метою якої є цілісне, різнобічне вивчення особистості студента, вироблення єдиної педагогічної позиції; визначення головних напрямів удосконалення виховного процесу зусиллями педагогів батьків, самого студента; тренінги спілкування, методики оволодіння аутотренінгом.

10. Для успішного попередження та протидії насильству треба проводити заняття з навчання навичок ефективного спілкування та мирного розв'язання конфліктів.

Розділ V

Моніторинг за реалізацією антибулінгової політики

1. Директор коледжу призначає уповноважену особу за реалізацію антибулінгової політики

2. Призначена особа відповідає за реалізацією антибулінгової політики, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до антибулінгової політики.

3. Кожні півроку відповідальна особа повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог антибулінгової політики працівниками коледжу.

4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники коледжу можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до антибулінгової політики та повідомляти про порушення її вимог на території коледжу.

5. Відповідальна особа має підготувати звіт та передати його директору коледжу

Функціональні обов'язки відповідального за моніторинг дотримання кодексу безпечного освітнього процесу

1. Отримання повідомлень про ризики для учасників навчального процесу реагування на них;

2. Проведення не рідше ніж один раз на рік загального моніторингу рівня виконання вимог кодексу безпечного освітнього процесу та

реагування на будь-які сигнали щодо його порушення. Для цього можна використовувати метод анкетування, опитування тощо. Під час проведення такого загального моніторингу працівники коледжу мають змогу подавати пропозиції щодо внесення змін до кодексу та повідомляти про порушення його вимог на території закладу;

3. Консультування працівників коледжу щодо конкретних випадків порушення безпеки студента

Показники виконання вимог антибулінгової політики

1. У коледжі запроваджено реалізацію антибулінгової політики, яка містить принципи захисту учасників освітнього процесу від насильства.

2. Стратегія і відповідні принципи захисту дотримуються всіма працівниками і студентами коледжу.

3. Стратегія визначає такі питання:

- порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли учасник освітнього процесу став жертвою насильства або його безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники коледжу;

- правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про студентів ;

- принципи безпечних відносин між працівниками коледжу та студентами, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з студентами.

4. Директором коледжу призначено особу, відповідальну за реалізацію антибулінгової політики, при цьому чітко визначено всі її завдання.

5. У коледжі затверджено документ під назвою «Кодекс безпечного освітнього середовища», який розглянуто та схвалено на засіданні педагогічної ради від 03.02..2022 протокол № .

Коледж проводить навчання своїх працівників з питань захисту учасників навчального процесу від насильства та надання їм допомоги в небезпечних ситуаціях.

1. Усі працівники та студенти коледжу, ознайомлені з антибулінговою політикою.

2. Усі учасники освітнього процесу коледжу знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства, а також правові аспекти захисту (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).

3. Куратори навчальних груп, вихователь гуртожитку володіють методами та інструментами, які використовуються для навчання та виховання студентської молоді, захисту від насильства та зловживань (також при використанні Інтернету), мають плани відповідних занять і навчальні матеріали для студентів. Куратори груп пройшли інструктаж з питань запобігання випадкам знущань над однолітками серед студентів і реагування на них.

Коледж проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту неповнолітніх від насильства.

Виконання вимог означає:

- виховання дітей без застосування насильства;
- захист неповнолітніх від насильства та зловживань, загрози у мережі Інтернет;
- можливості для вдосконалення навичок виховання;
- контактні дані установ, які надають допомогу в складних ситуаціях.

Заключні положення

1. Кодекс безпечного освітнього середовища коледжу стає чинним в день його оприлюднення.

2. Оприлюднення документа має відбуватися таким чином, щоб він був доступний усім учасникам освітнього процесу коледжу.